# זרע קודש — ויחי



ויאמר יעקב אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אותי כו', הנה השם שדי אמרו ז"ל שאמר לעולמו די ואחז"ל שאמר שדי באלקותו ית"ש כי לית אתר פנוי' מני' ואין שיעור וערך וסוף ולכן די באלקותו כי הוא ית"ש דבר שאין סוף וא"א לומר על דבר שאין סוף שאין די ח"ו ועכ"ז מחמת שהשם הוא מלשון די ואמר י"ת די באלקותו הורה לנו ית"ש מדת הסתפקות וזהו דרך אבותינו הקדושים מצינו באברהם שנק' אברם אב רם ואח"כ אברהם אב המון גוים כו' והוא אמר אנכי עפר ואפר והי' בחי' אבר מה וכן משה אמר ונחנו מה וזה שמחזיק עצמו תמיד בשפלות משיג אותו ית"ש ע"י שם אל שדי והנה בלוז גי' מה וז"ש אל שדי נראה אלי בלוז ע"י מדת מה והכנעה ויברך אותו שעי"ז שהי' מחזיק עצמו לאינו כדאי והגון הי' ממשיך ברכות מוחנותי את אשר אחון כו' אע"פ שאינו כדאי והגון וארץ כנען לשון הכנעה הגם שא"י גבוה מכל הארצות שמה כנען ויש לרמוז שהשם אל שדי גי' רצון שעד מקום שאמר לעולמו די שמורה עד סוף כל הבחי' שאמר ית"ש די הגם שהוא בשפל הטבע והמדריגה הגיע שם ג"כ רצון הבורא ית"ש שאלמלא כן לא הי' נברא וית"ש ברא טבע הארץ כנען שגורמת הכנעה וטבעה הכנעה כי הוא ע"ד שאחז"ל בכ"מ שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו ועשה ית"ש שיהי' נמצא במקום אחד טבע זו בבריאה שברא ית"ש במבחר הארצות ארץ הקדושה:

ויברך את יוסף ויאמר האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כו' המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים, במ"ד הה"ד יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליריאיו בשעה שיצא יוסף מאביו ופניו צהובות אמרו אחיו ליוסף בירך ולנו לא בירך, יש לפרש דרשתם ז"ל ע"פ מה שאמר לא הי' אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם הענין כי כל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו ולהטיב לבריותיו ושהם יכירו רחמיו וחסדיו הגדולים שהם בכל עת ורגע וכמו שאמרם ועל נפלאותיך וטובתיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים ואברהם איש החסד שהמשיך חסדים והכיר מאוד חסדיו הגדולים ולכן קראו אדון להורות שהחסדים שהם בכל העולם הכל הוא י"ת אדון העולם עליהם והוא אל אדון על כל המעשים המרומז בשם אדני וגדלו וטובו מלא עולם ועכ"ז צריך לירא מפניו ית"ש שהוא אדון ומושל וזהו ענין יחוד הוי' ואדני שהוא יחוד קוב"ה ושכינתי' כשמאמיני' שית"ש הוא הי' הוה ויהי' המרומז בשם הוי' והוא אדון על כל המעשים המרומז בשם אדני ומשבחין ומהללין אותו ית"ש ע"ז שהוא מהוה כל הויות ומתיראים מאתו ית"ש מאוד על שהוא אדון וכמ"ש ואם אדונים אני אי' מוראי וזש"כ בס' שמכל דיבור שיוצא מפי האדם בקדושה ובטהרה בדחילו ורחימו נברא ממנו מלאך כי מלאך גי' הוי' אדני כי ע"י רחימו ודחילו שהם אהבה ויראה מדת אברהם ויצחק והם מרומזים בשמות הוי' אדני כי הוי' מורה רחמים ואדני מורה דין כי כתיב אחד הי' אברהם אחד גי' אהבה כי אברהם עבד אותו ית"ש במדת אהבה שהכיר גודל רחמיו וחסדיו ית"ש על בריותיו שהוא לאין שיעור ותכלית וסוף ולכן צריך שכלם יהללו ויברכו את שמו בשמחה ואהבה גדולה ועכ"ז צריך לשתף האהבה ביראה ולהיראה מפניו ית"ש מאוד לידע שהוא אדון ומושל ושליט ואית דין ואית דיין לשם הוי' שמורה רחמים ויצחק הי' עיקר עבודתו ביראה ופחד ובושה איך להתירא מפניו מלך מ"ה הקב"ה ועכ"ז הי' ג"כ נכלל בחסדים באהבה ג"כ רק כי עיקר עבודתו ביראה ועיקר יחוד הוי' אדני הי' ע"י יעקב שהי' יושב אוהלים ואחז בשני מדות של אברהם ושל יצחק ועשה יחוד הוי' ואדני והי' מהלל תמיד להשי"ת על החסדים הגדולים שעשה עם בריותיו והוא אדון עליהם וכשהגיע זמנו לפטור מן העולם מסר היחוד לבנו ליוסף הצדיק שנק' כל שכולל כל המדות העליונות ומשפיע לננס"י והי' כולל כל המדות העליונות י"ב שבטים כמ"ש במ"א ע"פ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך שכם גי' י"ב צרופי הוי' עה"א כי כל שבט הי' ממשיך שפע מצירוף א' משם הוי' ויוסף הי' ממשיך מכולן ולכן בירך ליוסף האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כביכול כאילו הי' לפניו ית"ש כיון שמקודם להם עד שהי' הם בעולם לא נתפרסם אלקותו והם התגלו שמו בפי הבריות וגם הרועה אותי מעודי עד היום הזה ואני מהללו ומשבחו ומודה לו ית"ש ע"ז ועי"ז נעשה יחוד הוי' אדני גי' האלקים וגי' המלאך וז"ש המלאך הגואל אותי כו' הוא יברך את הנערים שגם ע"י מעשיהם יגרמו היחוד יאמר לשאר שבטים יראו את ה' קדושיו כי אין מחסור ליריאיו ר"ת מלאך גי' הוי' אדני שאמר להם שכולן יהי' יכולין לפעול יחוד הוי' אדנ"י בצירוף שלו רק שיוסף כולל כנ"ל לכך הקדימו וברכו בהיחוד בכל השמות כנ"ל:

האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלקים הרועה אותי מעודי עד היום הזה, והנה התרגום על האלקים הא' אלקא ועל אלקים הב' פי' ה' כי צדיק מושל ביראת אלקים ותגזר אומר ויקם לך שהדינין הצדיקים מוליכים אות' למקום שרוצים וז"ש האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו כביכול הוא הלך בדרך שהם הי' רוצים וזה שפי' אלקי' אלקא על מדה"ד ואח"כ על מדה"ר פי' ה':

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים כו', פי' רש"י נסתלקה ממנו השכינה, נראה שבאמת בדברים האלו שאמר יעקב להם מרמזים כל הדברים שאירעו לכל שבט ושבט מאז ועד עת יבוא משיח צדקינו ב"ב רק שמקודם הי' רוצה לומר להם בנגלה ואח"כ אמר להם בנסתר וע"ד סתום וחתום הדברים וז"ש שביקש לגלות את הקץ לגלות דייקא ובאמת הי' זה חסד מאלקי החסד שיסתום הדברים כי אם הי' מגלה אריכות הגלות כ"כ וסבלות הצרות שסבלנו מאז עד אתה הי' קשה מאוד להשבטים והי' מצערן מאוד וגם כל הדורות הי' מצטערין מאוד אם הי' יודעין זה משא"כ כשלא נגלה אז הי' מחכים הדורות בכל יום ויום שיבוא וכן אנו מחכים אע"פ שיתמהמה מ"מ בוודאי יבוא ב"ב אמן:

הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם הנה יש ב' בחי' יעקב וישראל והנה בחי' יעקב הוא יו"ד עקב לרמוז על מה שאנו מקיימין התורה בגשמיות עתה והתורה נכללת ביו"ד דברות ובהם קע"ב תיבות וכן התורה נתלבשת בלבוש זה שיכולין אנו לקיימה בגשמיות ובאמת אנו עתידין לקיימה לעתיד בבחי' לי ראש ברוחניות כדרך שהי' המלאכים רוצים לקבלה ולקיימה ע"ד שפי' ועמדו רגליו ביום ההוא כו' שלעתיד לנו יהי' עמידה כמלאכים שנקיים התורה ומרומז ברגליו גי' רמ"ח מ"ע עה"כ ונקיים רמ"ח מ"ע כמו המלאכים שהם עומדים משא"כ עתה אנו הולכים ע"ד מרחוק ה' נראה לי שהעומדים מרחוק הולך א' לחבירו משא"כ בעומדים זא"ז גם יעמדו רגליו שלא נקיים במדריגות רגל בגשמיות רק לי ראש ועמדו לשון הפסקה כמו ותעמוד מלדת וז"ש ומחוקק מבין רגליו כי יש אותיות נקודות וטעמים וגבוה מהם השירטוט ועוד גבוה יותר הסרגל הוא הכנה קודם השירטוט והוא גבוה משרטוט ומאותיות ונקודות וטעמים ובבחינה זו אנו עתידים לקיים המצות לעתיד שיהי' בטילים מהגשמיות רק ברוחניות ויעקב הי' מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה לרמוז כנ"ל שע"י שאנו מקיימין עתה התוה"ק בבחי' יו"ד עקב אנו עתידין לקיימה בבחי' לי ראש וז"ש לא יעקב יאמר עוד שמך כ"א ישראל שאו יהי' לי ראש וז"ש ומחוקק הוא תורה רשימה כנ"ל בהסרגיל ואנו עתידין לבוא לתורה רשומה מבין רגליו ע"י שמקיימין התורה עתה בבחי' רגל יעקב בשפל המדריגה בגשמיות עי"ז אנו עתידין לקיימה ולהשגה במחוקק תורה רשימה כנ"ל שרגליו גי' רמ"ח מ"ע עה"כ והנה עיקר קיום התוה"ק הי' בג' שבטים "יהודה כנ"ל

ומחוקק מבין רגליו ולו"י שנאמר יורו משפטיך ליעקב ולישששכר חמור גרם כו' ור"ת מאלו ג' שבטים הוא ר"ת שם היוצא מר"ת "ה' "לאורך "ימים ורמז בזה שע"י חכמה תתאי בחי' יו"ד ולומדים התוה"ק בזאת הבחינה חכמה תתאי עי"ז באים ליו"ד עילאי וזה הר"ת יל"י שע"י יוד תתאי באים ללמוד התורה ובאים לחכמה עילאי והתורה הוא הדביקות בינינו לבין בוראינו ית"ש ולכן מתחלת בב' ומסיימת בלמ"ד אותיות לב לרמוז שהיא לב כל העולמות ועוד רומז כי אלו האותיות כל אות שתדבק לאיזה אות מהוי' נעשה תיבה שלימה כמו בי בו בה לי לו לה מה שלא תמצא כן בכל אותיות א"ב שתהי' יוכל לדבק כל אות שתרצה לכל אות מהוי' ויהי' תיבה שלימה לרמוז שע"י תורה שהוא ל"ב כל העולמות דבק בה' והנה תורה שבכתב ה' חומשים ושבע"פ ששה ס"מ עכ"ז נכללת בתורה שבכתב ולכן הי' בלוחות ארכן ששה נרמז שנכללו ג"כ בהם הששה ס"מ וצריך ליחד אותיות ה"ו מרמזים תורה שבכתב ושבע"פ וז"ש הקבצו ושמעו כו' הקבצו הוא אותיות ה' קבץ ו' לקבץ הה' אל הו' כנ"ל ושמעו בני יעקב פי' שתקיימו התורה בבחי' יעקב כנ"ל יוד עקב ועי"ז תזכו ושמעו אל ישראל אביכם שתתקיימו התורה בבחי' לי רא' כנ"ל וז"ש אשא דעי למרחוק כנ"ל שעתה מקיימין התורה בבחי' מרחוק ה' נראה לי ע"י קיום התורה בגשמיי ובזה נברא העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון. ובה' בראם בה' חומשי תורה בראם נבוא לבחי' לי ראש כנ"ל וז"ש ולפועלי אתן צדק שהפועלה בתורה כנ"ל:

ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז, הנה שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדה"ר כי ידוע שיעקב הי' תיקונו והי' ראוי שבכור יעקב יתקן חטא קין בנו דאדם קדמאי ושם נאמר וישע ה' אל הבל כו' ואל קין כו' וז"ש לו יעקב כיון שאתה בכורי הי' ראוי "יתר "שאת "ויתר "עז ר"ת וישע רומז לו שהי' ראוי שיתקן חטא קין רק מחמת שלא תיקן זה נחשב לראובן קצת לחטא ולכן אחז"ל כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה ולכן אמר משה רבינו ע"ה יחי ראובן ואל ימות ומה שאמר הכ' כאן כי עלית משכבי אביך יש לפרש לשבח כי הנה מצינו דרך העולם שמשימין במטה ג' כרין בראש וכסתות ב' עליון ותחתון ומפה הרי ו' דברים כאן ומטה כולל וכן כנס"י נקראת מטה והוא כוללת כל המדות והוא בחי' קבלת עומ"ש שזה הוא כוללת כל המדות כי למשל איש שהיא בעל החסד הוא מדה טובה אבל מה יתרון במדתו אם אינו מקבל עומ"ש במדה זו אינו טוב כלל נמצא שכוללת לכל המדות טובות הוא קבלת עומ"ש והוא מרומזות במטה הכוללת הו' דברים כנ"ל לרמוז שקבלת עומ"ש הוא כללות המדות ולכן צריך לקבל אז עומ"ש כשעולין למטה ולכן משכב ר"ת "ברוך "שם "כבוד "מלכותו וכתבו ספרי מוסר שהר"ת מן "ברוך "שם "כבוד "מלכותו "לעולם "ועד שהם משכב ל"ו הם דבוקים בהוי' שמצינו בשם הוי' כמו רננו צדיקים בה' וכן שה' אשרי העם שה' אלקיו וכן בה' מה' לה' וה' מה שלא תמצא כן בכל שאר האותיות לרמוז שמי שמקבל על עצמו עומ"ש דבוק בהוי' ית"ש והנה ע"י שמקבלין ע"ע עומ"ש מעלין מדת כנס"י למעלה וז"ש כי עלית משכבי אביך משכב ר"ת "ברוך "שם "כבוד "מלכותו ועי"ז עלית משכבי אביך כנ"ל שהעלה כנס"י מלכות אבינו שבשמים:

כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויש לדקדק לאיזה צורך אמר כאן אחר כל הברכות שהוא שנים עשר וכי לא ידעינן בלא זה שהי' שנים עשר גם יש לדקדק שאמר וזאת אשר דיבר כו' ודיבור הוא לשון קשות ומורה על גבורה וכאן על הברכות שהמשיך עליהם חסדים ורחמים גדולים הי' לכתוב וזאת אשר אמר אמירה רכה ומורה חסדים ונראה ע"ד שפי' מורי בעל נועם אלימלך מ"ש חז"ל ע"פ חסד ומשפט אשירה לשון פירות הנושרים שהצדיק פועל שהי' נושר מהמקורות עליונים חסד על ישראל ומשפט ודין על שונאיהם וזה הכח ניתן לנו בירושה מאבינו יעקב שהי' יושב אוהלים והי' ממוצע להאבות הקדושים והי' יכול להמשיך גבורות ודינים מסטרא דשמאלא פחד יצחק נגד שונאיו כשהי' צריך לזה נגד לבן ועשו ואנשי שכם וכאשר קרבו הם למות מסרו זה הכח לבניהם ולזרעם אחריהם עד עולם שיהי' בהם כח לשלוט בהם ע"י שם אלקים כידוע ויהי' משמאל ומימין על ישראל שלום ולהטיל הגבורות על שונאיהם וזה ע"י הברכות שבירך אותם שהגם שעיקר כוונתו הי' להמשיך חסדים עליהם מ"מ לכל אחד מהברכות מרומז גבורה אצל ראובן יתר עז ובשמעון ולוי ארור אפם כי עז וביהודה ידך בעורף אויביך וכן בכולם כדי שיהי' כח בידם ג"כ להטיל הגבורות על שונאיהם וז"ש כל אלה גי' אלקים שרומז למדה"ד ואמר כל אלה שבטי ישראל שנים עשר שלכל השנים עשר שבטים ניתן הכח משם אלקים להטיל גבורה ודין על שונאיהם ומפרש הכ' ע"י מה נתן להם זה הכח לזה אמר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם שבכ"א מהברכות תמצא ג"כ דיבור קשות לרמוז על הנ"ל ואמר איש אשר כברכתו בירך אותם לאמר שאל יקשה בעיניך מה שאין לשון גבורה בכ"א שוה כי בחכמות הקדושה בירך לכ"א כפי בחינתו ושורש ברכתו בעולם עליון:

כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו בירך אותם, כי ברכת יעקב בוודאי הי' ע"י שהי' ממשיך לכ"א מהשבטים מצינור המיוחד לכל שבט ושבט ובוודאי מרמז בברכת כל שבט צרופו המיוחד לו וז"ש איש אשר כברכתו בירך אותם וי"ב שבטים כ"א יש לו צינור שהוא בחי' אות וא"ו כי השפעה צריכה להמשיך ע"י תיקוני המדות שהם ששה כי האיך ימשיך ע"ע מדת חסד עליון רק אם עושה חסד וכן מדת גבור' על האוה"ע ושונאיו אם אין מתגבר על יצרו ומקיים רגזו ואל תחטאו וכדומה כל המדות והנה י"ב פעמים אות וא"ו גי' חסד שעי"ז ממשיך חסד לכללות ישראל ושבט הוא מלשון ענף כי יעקב הוא הי' כללות כ"ז והי"ב שבטים הי' ענפים ואמר כל אלה כי אלה גי' ששה פעמים ששה כי מצינו שהשבטים נחלקו לב' בחי' כמ"ש באבני אפוד ששה משמותם על אבן אחת כו' וכן בהר גריזים והר עבל וז"ש אלה וכאלה יוסף עמנו להגדיל שמו י"ת ב"פ אלה גי' חסד כי גדולה הוא חסד ע"ד שפי' כרחמיו וכרוב חסדיו הגדיל לנו גי' אלקים עשה עמנו מדת גדולה שהוא חסד והנה הטעם שכולל זה בב"פ אלה כי אלה שגי' ששה פ' ששה והוא מורה על תיקון ששה מדות כנ"ל כי במדה אחת בכל מדה ומדה צריך להיות כלולים כל המדות כמ"ש במ"א בענין מדות שבורות שהי' בענין הארון לרמז הנ"ל שצריך לשבר מדותיו וכן מדה כלולה מכולם וזה תיקון ששה המדות שיהי' כלולים מששה פ' ששה וזה רמוז כאן כל אלה שבטי ישראל וזאת אשר דיבר להם אביהם ויברך אותם כו' כנ"ל שהמשיך להם הברכה ע"י ענין אלה שמורה על תיקון המדות ושבטו כנ"ל שהי' ענפים מיעקב שהי' איש תם שזהו מורה על תיקון כל המדות וכלולים בחי' אברהם ויצחק חו"ב זהו איש תם משא"כ מי שמתנהג במדה אחת אינו שלם וזאת אשר דיבר להם אביהם שהמשיך הברכות למדת מלכות נקראת זאת איש אשר כברכתו הבריכה שלו בהוי' וצירופו בירך אותם והמשיך לכל אחד בצינור שלו כנ"ל:

(לקוטים)ראובן בלבל יצועי אביו ועי"ז לא תיקן מה שהרג קין את הבל ובלהה בה אותיות הבל והי' צריך לתקן הנ"ל וכשבלבל פגם בהה"ן דבלהה ונעשה בל לשון בלבול:

מסורה מן ג' עלית משכבי אביך עלית למרום כו' מטרף בני עלית כי ע"י שראובן הי' מטרף בני עלית ולכן אף שג"כ עלית משכבי מ"מ עלית למרום כו' ע"י משה שאמר יחי ראובן ואל ימות: